

बी.एस.डब्ल्यू भाग - १
प्रथम सत्र
प्रथम सत्र : गद्य-पद्य, व्यावहारिक मराठी आणि समाजसुधारक

1 - T - 2

एकूण गुण- १००

अनुक्रमणिका

युनिट क्र - १ (गद्य)

२४

१. भक्ता भेटि	—	म्हाईभट
२. स्वराज्य रक्षण	—	रामचंद्रपंत अमात्य
३. शेतकऱ्याचा असूड	—	जोतीराव फुले
४. संस्कृती व साहित्य	—	साने गुरुजी
५. सासूरवास	—	लक्ष्मीबाई टिळक

युनिट क्र. - २ (पद्य)

२४

१. ज्ञानदेवांचे अभंग	—	संत ज्ञानेश्वर
२. हंस-नल संवाद	—	रघुनाथ पंडित
३. घनःशाम सुंदरा	—	होनाजी बाळा
४. स्फूर्ती	—	केशवसुत
५. खेड्यातील रात्र	—	बालकवी

युनिट क्र. - ३ (व्यावहारिक मराठी)

१६

१. व्यावहारिक मराठी : स्वरूप आणि भूमिका
२. भाषिक संवाद व्यवहाराची मूलतत्त्वे

युनिट क्र. - ४ (समाजसुधारक)

१६

१. सावित्रीबाई फुले यांची लोकविलक्षण जीवनगाथा
२. माणसांतील राजा : छत्रपती शाहू महाराज

अंतर्गत मूल्यमापन :

२०

१. शुद्धलेखन कार्यशाळा (१० गुण)
२. अहवाल लेखन (१० गुण)

क्रमिक पुस्तके :

१. साहित्य संवाद - भाग १(आवश्यक मराठी)
राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रिब्यूटर, नागपूर
२. महाराष्ट्रातील समाजप्रबोधनाचे प्रणेते- लेखक- प्राचार्य चंद्रकांत घुमटकर,
स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

प्रथम सत्र

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

सूचना : १. पाचही प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न क्र. १: गद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. २: पद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. ३: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात गद्य विभागावर २ व पद्य विभागावर २ उपप्रश्न— प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ४: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात व्यावहारिक मराठीवर आधारित एका प्रकरणातील २ उपप्रश्न व दुसऱ्या प्रकरणातील २ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ५: लघूत्तरी उपप्रश्न १६ गुण

(समाजसुधारक युनिट ४ वर ४ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

विभागवार एकूण गुण

गद्य विभाग	—	२४ गुण
पद्य विभाग	—	२४ गुण
व्यावहारिक मराठी	—	१६ गुण
समाजसुधारक	—	१६ गुण
		८० गुण

अंतर्गत मूल्यमापन — २० गुण
एकूण १००गुण

बी.एस.डब्ल्यू भाग-१
द्वितीय सत्र
द्वितीय सत्र : गद्य-पद्य,व्यावहारिक मराठी आणि समाजसुधारक
अनुक्रमणिका
2 - T- 2
द्वितीय सत्र

एकूण गुण - १००

युनिट क्र. -१ (गद्य)

२४

१. इरावतीबाई-एक दीपमाळ	-	पु.ल.देशपांडे
२. संस्कार	-	वामन कृष्ण चोरघडे
३. ग्रेस	-	मधुकर केचे
४. जेव्हा मी जात चोरली!	-	बाबुराव बागूल
५. पूर्णिया	-	अनिल अवचट

युनिट क्र. -२ (पद्य)

२४

१. मुक्त पक्षी	-	माधव जूलियन
२. माझ्या जीवा	-	बहिणाबाई चौधरी
३. या झोपडीत माझ्या	-	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
४. भंगू दे काठिण्य माझे	-	बा.सी.मर्ढेकर
५. कणा	-	कुसुमाग्रज

युनिट क्र. -३ (व्यावहारिक मराठी)

१६

- १.पत्रलेखन
- २.सारांश लेखन

युनिट क्र. -४ (समाजसुधारक)

१६

१. ग्रामीण महाराष्ट्राचे शिल्पकार : कर्मवीर भाऊराव पाटील
२. दलितांचे दैवत : डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

अंतर्गत मूल्यमापन :

२०

१. निबंध लेखन (पाठाच्या आधारे १०गुण)
२. अभ्यासक्रमनिहाय परिसंवाद (१०गुण)

क्रमिक पुस्तके :

१. साहित्य संवाद - भाग १ (आवश्यक मराठी)
राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रिब्यूटर, नागपूर
२. महाराष्ट्रातील समाजप्रबोधनाचे प्रणेते- लेखक- प्राचार्य चंद्रकांत घुमटकर,
स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

द्वितीय सत्र

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

सूचना : १. पाचही प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न क्र. १: गद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. २: पद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. ३: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात गद्य विभागावर २ व पद्य विभागावर २ उपप्रश्न— प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ४: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात व्यावहारिक मराठीवर आधारित एका प्रकरणातील २ उपप्रश्न व दुसऱ्या प्रकरणातील २ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ५: लघूत्तरी उपप्रश्न १६ गुण

(समाजसुधारक युनिट ४ वर ४ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

विभागवार एकूण गुण

गद्य विभाग	—	२४ गुण
पद्य विभाग	—	२४ गुण
व्यावहारिक मराठी	—	१६ गुण
समाजसुधारक	—	१६ गुण
		८० गुण

अंतर्गत मूल्यमापन — २० गुण
एकूण १००गुण

बी.एस.डब्ल्यू भाग-२
सत्र : तिसरे
सत्र तिसरे : गद्य-पद्य,व्यावहारिक मराठी आणि समाजसुधारक

3 - T- 2

एकूण गुण - १००

अनुक्रमणिका

सत्र तिसरे

युनिट क - १ (गद्य)		२४
१. रुंभणेयाचा दृष्टान्त	—	केशीराजबास
२. स्त्रीपुरुषतुलना	—	ताराबाई शिंदे
३. मी वक्ता कसा झालो ?	—	आचार्य प्र.के.अत्रे
४. विटेवरचे परब्रह्म	—	पं.महादेवशास्त्री जोशी
५. शिक्षक हाच राष्ट्राचा भाग्यविधाता	—	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज
युनिट क. - २ (पद्य)		२४
१. अभंगवाणी	—	संत नामदेव
२. केकावली	—	मोरोपंत
३. भला जन्म हा तुला लाभला	—	रामजोशी
३. फडकते तुझे तेथेच निशाण	—	यशवंत
५. विराणी	—	अनिल
युनिट क . -३ (व्यावहारिक मराठी)		१६
१. इतिवृत्तलेखन		
२. प्रसारमाध्यमांसाठी वृत्तलेखन		
युनिट क . - ४ (समाजसुधारक)		१६
१. डॉ. पंजाबराव देशमुख यांचे सामाजिक कार्य		
२. बाबा आमटे यांचे कुष्ठरोग निवारण कार्य		

अंतर्गत मूल्यमापन :

२०

१. स्वाध्याय (१०गुण)
२. वक्तृत्वशैली (१०गुण)

क्रमिक पुस्तके :

१. साहित्य संवाद - भाग २ (आवश्यक मराठी),
राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रिब्यूटर, नागपूर
२. महाराष्ट्रातील समाजप्रबोधनाचे प्रणेते- लेखक- प्राचार्य चंद्रकांत घुमटकर,
स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे

सत्र तिसरे

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

सूचना : १. पाचही प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न क्र. १: गद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. २: पद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. ३: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात गद्य विभागावर २ व पद्य विभागावर २ उपप्रश्न— प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ४: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात व्यावहारिक मराठीवर आधारित एका प्रकरणातील २ उपप्रश्न व दुसऱ्या प्रकरणातील २ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ५: लघूत्तरी उपप्रश्न १६ गुण

(समाजसुधारक युनिट ४ वर ४ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

विभागवार एकूण गुण

गद्य विभाग	—	२४	गुण
पद्य विभाग	—	२४	गुण
व्यावहारिक मराठी	—	१६	गुण
समाजसुधारक	—	१६	गुण
			८० गुण

अंतर्गत मूल्यमापन — २० गुण
एकूण १००गुण

बी.एस.डब्ल्यू भाग-२
सत्र चवथे
सत्र चवथे : गद्य-पद्य,व्यावहारिक मराठी आणि समाजसुधारक

4 – T- 2

एकूण गुण – १००

अनुक्रमणिका

सत्र चवथे

युनिट क्र. – १ (गद्य) २४

१. मायावी माघ	—	दुर्गा भागवत
२. तपस्वी	—	पु. भा. भावे
३. नवी पहाट उगवत आहे	—	निर्मलकुमार फडकुले
४. लपलेला तारा	—	जयंत नारळीकर
५. अस्पृश्य समाजाच्या क्रांतीचं तुफान	—	बा.ह.कल्याणकर

युनिट क्र. – २ (पद्य) २४

१. एका नव्या संघर्षात	—	नारायण सुर्वे
२. स्मरण	—	सुरेश भट
३. ह्या नभाने	—	ना. धों. महानोर
४. डोळे	—	भाऊ पंचभाई
५. न्यायासाठी	—	कुसुम अलाम

युनिट क्र. – ३ (व्यावहारिक मराठी) १६

१. भाषांतर विद्या
२. मुलाखत लेखन

युनिट क्र. – ४ (समाजसुधारक) १६

१. कर्मयोगी गाडगे महाराज
२. विठ्ठल रामजी शिंदे यांचे सामाजिक व शैक्षणिक धोरण

अंतर्गत मूल्यमापन : २०

१. शुद्धलेखन (१०गुण)
२. मौखिक परीक्षा (१०गुण)

क्रमिक पुस्तके :

१. साहित्य संवाद – भाग २ (आवश्यक मराठी),
राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रिब्यूटर, नागपूर
२. महर्षी विठ्ठल रामजी शिंदे – लेखक— तानाजी ठोमरे,
लोकवाङ्मयगृह प्रकाशन, मुंबई

सत्र चवथे

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

सूचना : १. पाचही प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न क्र. १: गद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. २: पद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. ३: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात गद्य विभागावर २ व पद्य विभागावर २ उपप्रश्न— प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ४: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात व्यावहारिक मराठीवर आधारित एका प्रकरणातील २ उपप्रश्न व दुसऱ्या प्रकरणातील २ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ५: लघूत्तरी उपप्रश्न १६ गुण

(समाजसुधारक युनिट ४ वर ४ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

विभागवार एकूण गुण

गद्य विभाग	—	२४ गुण
पद्य विभाग	—	२४ गुण
व्यावहारिक मराठी	—	१६ गुण
समाजसुधारक	—	१६ गुण
		<u>८० गुण</u>

अंतर्गत मूल्यमापन — २० गुण
एकूण १००गुण

बी.एस.डब्ल्यू भाग —३
सत्र पाचवे
सत्र पाचवे : गद्य—पद्य,व्यावहारिक मराठी आणि समाजसुधारक
अनुक्रमणिका
सत्र पाचवे
5 – T- 2

एकूण गुण — १००

युनिट क्र. — १ गद्य

२४

१.	वीव्हावो स्वीकारू	—	म्हाइंभट
२.	सुधारक काढण्याचा हेतू	—	गो.ग. आगरकर
३.	आम्ही युग बनविणारे आहोत	—	विनोबा भावे
४.	मयसभा	—	इरावती कर्वे
५.	किडलेली माणसं	—	गंगाधर गाडगीळ

युनिट क्र. — २ (पद्य)

२४

१.	अभंगवाणी	—	संत तुकाराम
२.	पंढरीवर्णन	—	शाहीर प्रभाकर
३.	चाफा	—	बी
४.	कळा ज्या लागल्या जीवा	—	भा.रा. तांबे
५.	समाधान	—	ना. घ. देशपांडे

युनिट क्रं. — ३ (व्यावहारिक मराठी)

१६

१.	संपादन प्रक्रिया	
	अ) संपादनाच्या प्रेरणा व स्वरूप	— प्रा. रा. ग. जाधव
	ब) संहिता संपादन	— डॉ. नंदकुमार मोरे
२.	कार्यालयीन लेखनव्यवहार	
	अ) कार्यालयीन टिप्पणी	
	ब) जाहीर निवेदन आणि माहितीपत्रक—	डॉ. ल.रा. नसिराबादकर

युनिट क्र. — ४ (समाजसुधारक)

१६

१.	अभय आणि राणी बंग
२.	मेधा पाटकर

अंतर्गत मूल्यमापन :

२०

१.	शुद्धलेखन (१०गुण)
२.	अभ्यासक्रमावर आधारित चर्चासत्र (१०गुण)

क्रमिक पुस्तके :

१.	साहित्य संवाद — भाग ३(आवश्यक मराठी), राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रिब्यूटर, नागपूर
२.	खरेखुरे आयडॉल्स, संपादक — सुहास कुलकर्णी, समकालीन प्रकाशन, पुणे

सत्र पाचवे

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

सूचना : १. पाचही प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न क्र. १: गद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. २: पद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. ३: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात गद्य विभागावर २ व पद्य विभागावर २ उपप्रश्न— प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ४: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात व्यावहारिक मराठीवर आधारित एका प्रकरणातील २ उपप्रश्न व दुसऱ्या प्रकरणातील २ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ५: लघूत्तरी उपप्रश्न १६ गुण

(समाजसुधारक युनिट ४ वर ४ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

विभागवार एकूण गुण

गद्य विभाग	—	२४ गुण
पद्य विभाग	—	२४ गुण
व्यावहारिक मराठी	—	१६ गुण
समाजसुधारक	—	१६ गुण
		८० गुण

अंतर्गत मूल्यमापन — २० गुण
एकूण १००गुण

बी.एस.डब्ल्यू भाग -३
सत्र सहावे
सत्र सहावे : गद्य-पद्य,व्यावहारिक मराठी आणि समाजसुधारक

6 - T- 2

एकूण गुण - १००

अनुक्रमणिका

सत्र सहावे

युनिट क्र. - १ (गद्य)		२४
१. चक्र	- विद्याधर पुंडलिक	
२. पक्षिगान	- मारुती चितमपल्ली	
३. अन्वरशा फकीर	- मधुकर वाकोडे	
४. अंधश्रद्धा निर्मूलन चळवळीची वाटचाल	- नरेंद्र दाभोळकर	
५. आपुलाची वाद आपणासी	- चंद्रकांत वानखडे	
युनिट क्र. - २ (पद्य)		२४
१. ही निळी पांढरी	- इंदिरा संत	
२. दोन ज्योती	- शरच्चंद्र मुक्तिबोध	
३. पाऊस	- प्रेस	
४. प्रेम	- नामदेव ढसाळ	
५. टाहरा	- दशरथ मडावी	
युनिट क्र. - ३ (व्यावहारिक मराठी)		१६
१. ग्रंथ परीक्षण	- प्रा. सुजाता शेणई	
२. इंटरनेट आणि मराठी भाषा व साहित्य	- डॉ. नंदकुमार मोरे	
युनिट क्र. - ४ (समाजसुधारक)		१६
१. कॉ. गोविंद पानसरे		
२. पोपटराव पवार		
अंतर्गत मूल्यमापन :		२०
१. शुद्धलेखन	(१०गुण)	
२. समूहचर्चा व काव्यवाचन	(१०गुण)	

क्रमिक पुस्तके :

१. साहित्य संवाद - भाग ३ (आवश्यक मराठी),
राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रिब्यूटर, नागपूर
२. खरेखुरे आयडॉल्स, संपादक - सुहास कुलकर्णी, समकालीन प्रकाशन, पुणे

सत्र सहावे

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

सूचना : १. पाचही प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्रश्न क्र. १: गद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. २: पद्य विभागावर आधारित एक दीर्घोत्तरी प्रश्न (पर्यायासह) १६ गुण

प्रश्न क्र. ३: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात गद्य विभागावर २ व पद्य विभागावर २ उपप्रश्न— प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ४: लघूत्तरी उपप्रश्नांचा एक गट (पर्यायासह) १६ गुण

(प्रत्येक गटात व्यावहारिक मराठीवर आधारित एका प्रकरणातील २ उपप्रश्न व दुसऱ्या प्रकरणातील २ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

प्रश्न क्र. ५: लघूत्तरी उपप्रश्न १६ गुण

(समाजसुधारक युनिट ४ वर ४ उपप्रश्न — प्रत्येकी ४ गुण)

विभागवार एकूण गुण

गद्य विभाग	—	२४ गुण
पद्य विभाग	—	२४ गुण
व्यावहारिक मराठी	—	१६ गुण
समाजसुधारक	—	१६ गुण
		८० गुण

अंतर्गत मूल्यमापन — २० गुण
एकूण १००गुण